

Seat No. : _____

MS-101

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

**B-111 : Accountancy
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 14

- (1) નામાનાં મૂળતત્ત્વોનો વાણિજ્ય અને ગણિત વિષય સાથેનો અનુબંધ સમજાવો. તેમજ નામાનો દૈનિક જીવન સાથેનો અનુબંધ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.
- (2) નામાનાં મૂળતત્ત્વોના શિક્ષણના વિષયને રસપ્રદ બનાવવા માટે એક શિક્ષક તરફે તમે કયા-કયા સાધનોનો ઉપયોગ કરશો ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

- (1) અનુબંધની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી અનુબંધનું મહત્વ જણાવો. સારા અનુબંધના લક્ષણો જણાવો.
- (2) શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્વ સમજાવો. નામાના વિષયમાં ઇન્ટરનેટનો અસરકારક ઉપયોગ કેવી રીતે કરી શકાય તે ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 4

- (1) અનુબંધ એટલે શું ?
- (2) નામાના વિષયમાં ઉપયોગી કોઈ ચાર શૈક્ષણિક સાધનો જણાવો.
- (3) કમ્પ્યુટરનો શૈક્ષણિક ઉપયોગ જણાવો.
- (4) પ્રોજેક્ટરની શૈક્ષણિક ઉપયોગિતા જણાવો.
- (5) નામાનો અર્થશાસ્ત્ર વિષય સાથેનો અનુબંધનું ઉદાહરણ આપો.
- (6) ધોરણ-11 અને 12માં નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વિષયમાં તૈયાર કરી શકાય તેવા ચાર્ટ્સનું ઉદાહરણ આપો.

2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો : 14

- (1) ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળામાં નામાના મૂળતત્ત્વોના શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત ગુણોની સમજૂતી આપો.
- (2) નામાના મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડના હેતુઓ જણાવી તેનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો. નામાનાં મૂળતત્ત્વોના વર્ગખંડની જરૂરિયાત જણાવો.

અથવા

- (1) નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષકની લાયકાત અને તાલીમ વિષે જણાવો. નામાના મૂળતત્વોના શિક્ષક પાસે રાખવામાં આવતા અપેક્ષિત કૌશલ્યો સમજાવો.
- (2) નામા મંડળની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ જણાવો અને નામાનાં વિષયના મંડળનું મહત્ત્વ જણાવો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

3

- (1) નામાનાં ખંડની કોઈ બે પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
- (2) નામાનાં ખૂણામાં (કોર્નરમાં) મૂકી શકાય તેવી કોઈ બે વિગત જણાવો.
- (3) નામા મંડળનો હેતુ જણાવો.
- (4) શાળાના સામાયિકમાં રાખવામાં આવતી કોઈ બે વિગત જણાવો.
- (5) નામામાં ઉપયોગી આધુનિક સોફ્ટવેર જણાવો.

3. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

14

- (1) નામાનાં પાઠ્યપુસ્તકના મૂલ્યાંકન માપદંડની સમજૂતી રજૂ કરો.
- (2) નામાનાં મૂળતત્વોનાં ધોરણ-11ના વર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકની વિશેષતાઓ અને ખામીઓ જણાવો.

અથવા

- (1) પાઠ્યપુસ્તક રચનાના હેતુઓ અને મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) પાઠ્યપુસ્તક કેવું હોવું જોઈએ ? આદર્શ પાઠ્યપુસ્તકનાં લક્ષણો વિશે વિગતવાર સમજૂતી રજૂ કરો.

(B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો :

4

- (1) શિક્ષક માટે પાઠ્યપુસ્તકના બે ઉપયોગ જણાવો.
- (2) નામાનાં વિદ્યાર્થી માટે સામયિકોની ઉપયોગિતા જણાવો.
- (3) પાઠ્યપુસ્તકની બે મર્યાદા જણાવો.
- (4) વર્તમાન ધોરણ-12ના નામાનાં પાઠ્યપુસ્તકની કોઈ બે વિશેષતા જણાવો.
- (5) નામાના વિષયમાં ધોરણ 11ના વિદ્યાર્થીને ઉપયોગી કોઈ બે સંદર્ભ પુસ્તક જણાવો.
- (6) નામાના વિષયને લગતા કોઈ બે સામયિકો જણાવો.

4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં ઉત્તર આપો :

(1) નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી સોનલ ટ્રેડર્સના ચોપડે રોકડ અને બેંક ખાનાવાળો રોકડમેળ તૈયાર કરો :

7

- 2015 જાન્યુ., 1 શરૂઆતની રોકડસિલક ₹ 2,500; શરૂઆતનો બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ ₹ 750
3 ₹ 4,000 નો માલ 10% વેપારી વટાવે જુલીને રોકડેથી વેચ્યો.
5 ₹ 1,500 બેંકમાં ભર્યા.
6 ₹ 1,000 નો માલ સબીહાને વેચ્યો, જેની સામે સબીહાએ રકમ ચેકથી તરત જ ચૂકવી આપી. જે બેંકમાં ભરી.
8 ₹ 1,000 નું ફર્નિચર ખરીદ્યું અને રકમ તરત જ ચેકથી ચૂકવી આપી.
9 વંદના પાસેથી ₹ 1,500 નો ચેક મળ્યો, જે રાધિકાને વેચાણશેરો કરી આપ્યો.
13 નિહારને ₹ 3,000 નો માલ વેચ્યો, જેની સામે 50 ટકા રકમ રોકડેથી અને બાકીની રકમ ચેકથી નિહારે તરત જ ચૂકવી આપી. ચેક તરત જ બેંકમાં ભર્યો.
15 ₹ 3,000 નો માલ ધારા પાસેથી ખરીદ્યો અને રકમ તરત જ રોકડમાં ચૂકવી આપી.
18 પગારના ₹ 500 અને દલાલીના ₹ 250 રોકડેથી ચૂકવી આપ્યા.
22 બેન્કમાંથી ₹ 500 વીજળી બીલના ચૂકવવા માટે ઉપાડ્યા.
23 વીજળી બીલ ચૂકવી આપ્યું.
25 રેખાને ₹ 700 નો માલ વેચ્યો, જેની સામે તેને જરૂરી રકમનો ચેક આપ્યો. આ ચેક તરત જ બેંકમાં ભર્યો.
27 રેખાને આપેલા ચેક નકરાયાની જાણ આપણને બેન્કે કરી.
28 બેંકે આપણા ખાતે ઓવરડ્રાફ્ટના વ્યાજના ₹ 50 ઉધાર્યા છે, તેની જાણ બેન્ક એડવાઈઝ દ્વારા આપણને મળી.

(2) (i) ટૂંકનોંધ લખો : માલ-મિલકત નિકાલ ખાતું

3

(ii) નીચેના વ્યવહારોની પેઢીના વિસર્જનના સંજોગોમાં થતી આમનોંધ લખો.

4

- વિસર્જન સમયે પેઢીની કુલ મિલકતો ₹ 4,00,000 છે. જે પૈકી 40% ચાલુ મિલકતો છે. જેમાં રોકડનો ₹ 20,000નો સમાવેશ થાય છે. સ્થિર મિલકતોના 120% રકમ ઉપજી, જ્યારે ચાલુ મિલકતોની 80% રકમ ઉપજી.
- આવકવેરાની જવાબદારી ₹ 30,000 ચૂકવવાની થઈ. જે ચોપડે નોંધેલ નથી. જે ચૂકવી આપી.

અથવા

- (1) નીચેના હિસાબી ખ્યાલ ટૂંકમાં સમજાવો :
- દૂરદર્શિતા કે ડહાપણનો ખ્યાલ 3
 - નાણાંકીય માપનો ખ્યાલ 2
 - ચાલુ પેઢીની ધારણાનો ખ્યાલ 2
- (2) (i) ગુણોત્તર એટલે શું ? ગુણોત્તર વિશ્લેષણના હેતુઓ જણાવો. 3
- (ii) શાહ લિમિટેડની નીચે આપેલી વિગતોના આધારે સ્ટોક ઉથલો (સ્ટોક ચલન દર) ગણો. 4
● વેચાણ	30,00,000
● આખરનો સ્ટોક	2,50,000
● શરૂનો સ્ટોક	3,50,000
● ખરીદી	12,00,000
● કાચા નફાનો દર	30%
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 3
- દેવાદારોના ઉથલાનું સૂત્ર જણાવો.
 - રોકડમેળમાં જમા-ખર્ચી વ્યવહાર ક્યારે થાય છે ?
 - ‘મહત્વતાનો ખ્યાલ’નું ઉદાહરણ આપો.
 - તરલતાના ગુણોત્તર જણાવો.
 - મરજીયાત વિસર્જન એટલે શું ?
-

Seat No. : _____

MS-101

March-2019

B.Ed., Sem.-IV

**B-111 : Accountancy
(New)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Write answer in about **500** words for the following questions : **14**

- (1) Explain the correlation of accountancy with O.C.M. and Mathematics. Also explain the use of accountancy in day to day life with an example.
- (2) Which teaching aid will you use as an accountancy teacher to make the subject more interesting ? Explain with example.

OR

- (1) Clarify the concept of correlation. State the importance of correlation. Write the characteristics of a good correlation.
- (2) State the importance of teaching aids. Explain with an example how the Internet can be used effectively in accountancy subject.

(B) Answer any **four** questions in brief : **4**

- (1) What is correlation ?
- (2) State any four teaching aid useful in accountancy.
- (3) State the educational usefulness of computer.
- (4) State the educational usefulness of projector.
- (5) Give an example of the correlation of accountancy with economics.
- (6) Give an example of charts which can be prepared in Std. 11 & Std.12 accountancy.

2. (A) Write answer in about **500** words for the following questions : **14**

- (1) Explain the expected qualities which are expected from the accountancy teacher in higher secondary school.
- (2) State the objectives & importance of accountancy room. State the needs of accountancy room.

OR

- (1) Explain about the educational qualification and training of the accountancy teacher. Explain the skills which are expected from the accountancy teacher.
- (2) State the different activities of accountancy club and state the importance of accountancy club.

(B) Answer any **three** questions in brief : **3**

- (1) State any two activities of accountancy room.
- (2) Write names any two things which can be put in accountancy corner.
- (3) State the objective of accountancy club.
- (4) Write names of any two things which can be there in school magazine.
- (5) Write latest software's of accountancy.

3. (A) Write answer in about **500** words for the following questions : **14**

- (1) Explain the criteria of evaluation of text book of accountancy.
- (2) State the peculiarity and defects of present text book of std. 11 accountancy.

OR

- (1) Write the objectives and importance of textbook formation.
- (2) How should be the text-book ? Explain in detail the characteristics of an ideal text book.

(B) Answer any **four** questions in brief : **4**

- (1) State two uses of textbook for the teachers.
- (2) State the usefulness of magazine for the student of accountancy subject.
- (3) State the limitations of textbook. (any two)
- (4) State any two advantages of present Std.12 textbook of accountancy.
- (5) State any two reference books of accountancy which are useful for the students of Std-11.
- (6) State any two magazines related to accountancy subject.

4. (A) Write answer in about **500** words for the following questions :

7

(1) From the following transaction, prepare cash and bank columnar cash book in the books of Sonal Traders :

- 2015 Jan.**
1	Opening cash balance ₹ 2500, Opening bank overdraft ₹ 750
3	Goods of ₹ 4000 sold to Julee at 10% trade discount for cash.
5	₹ 1500 deposited in the bank.
6	Goods of ₹ 1000 sold to Sabiha. Sabiha paid the amount immediately by cheque which is deposited in the bank.
8	Furniture of ₹ 1000 purchased and the amount is immediately paid by cheque.
9	Cheque of ₹ 1500 received from Vandna, which is endorsed in favour of Radhika.
13	Goods of ₹ 3000 sold to Nihar. Nihar has paid half of the amount by cash and remaining amount is paid by cheque which is immediately deposited in the bank
15	Goods of ₹ 3000 purchased from Dhara and amount is immediately paid by cash.
18	Salary of ₹ 500 and brokerage of ₹ 250 are paid by cash.
22	₹ 500 withdrawn from the bank for the payment of the electricity bill.
23	Electricity bill paid.
25	Goods of ₹ 700 sold to Rekha for which he issued a cheque of the necessary amount, which is immediately deposited in the bank.
27	Bank informed that cheque issued by Rekha is dishonoured.
28	Bank debited ₹ 50 to our account for interest on overdraft and it is informed to us through bank advice.

(2) (i) Write short note : Realisation Account

3

(ii) Pass journal entries for the following transaction of firm in the case of firm's dissolution.

4

- At the time of dissolution total assets of the firm are of ₹ 4,00,000. Out of that 40% are current assests. Where cash is included of ₹ 20,000. 120% of fixed assets are realised. 80% are realised from current assests.
- Income tax liability is now payable ₹ 30,000. It is not recorded in the books, which is paid.

OR

- (1) Explain the following accounting concepts in brief. 3
- (i) Prudence concept 2
 - (ii) Money Measurement Concept 2
 - (iii) Going concern concept 3
- (2) (i) Define Ratio. Write the objectives of Ratio Analysis. 3
- (ii) From the following Information of Shah Limited, calculate stock turnover ratio. 4
- Sales 30,00,000
 - Closing stock 2,50,000
 - Opening Stock 3,50,000
 - Purchases 12,00,000
 - Gross Profit Rate 30%
- (B) Answer any **Three** questions in brief. 3
- (1) Write formula of debtor's turnover.
 - (2) When contra entry occurs in cash book ?
 - (3) Give an example of Materiality Concept.
 - (4) State the liquidity ratio.
 - (5) What is voluntary dissolution ?
-